

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHERS ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF CANADA...

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 466

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, зареєстроване в Мемфолі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Дорозі, на році вулиці Прічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не повертається, хіба що дописувачем вказано адресу, що бажав звороту свого рукопису на випадок його непомишленості та залучити поштовий стемпел на його пересилку.

АНДРІЙ ЛІВИЦЬКИЙ ВИРЯДЖАЄТЬСЯ ЗНОВУ НА КИЇВ.

Як зачуваємо, та як читаємо в європейській пресі, Андрюша Лівичий, наслідник Петлюри, сиділа вже свого деревляного коника для виїзду на Київ. Хоч не вдалося йому сформувати ні "національного", ні "інтернаціонального" ("коаліційного") уряду, то проте кореспондент фашистської газети "Фелькшер Беобахтер" дізнався від самого Андрюші, що йому вдалося дістати міністра-спеціаліста разом із 100 тисячами фунтів стерлінгів. Міністер буде того самого походження, що й Андрюша. А раз є фунти, то знайдуться й решта міністрів. Кажуть, що вже зголосилися: Шульгін, Холодний (коло фунтів розігріється), Сальський, Лотоцький. Польща ще свого не визначила, а до Румунії Лівичий виправдав посланця.

Українські іммігранти в Празі, були члени директорії, не згодилися з програмою фунтів і виклали Лівичького, назвавши його польським агентом. Але зате, як каже кореспондент, Лівичий відвідав в Празі італійського, американського і англійського амбасадорів, а представник польського посольства щодня відвідує Лівичького.

Майже одночасно з цими гастролями Андрюші Лівичького, у варшавському союмі виступив із своїми заявами Дмитро Лівичий, голова УНДО, який також тримає курс на Київ. Він благає Палудського визволити Україну з під "московського чобота".

Коли додамо до того гастролі Свистуна по Канаді, його війничий промови та махання пальцем в чоботі на адресу Москви, то матимем перед собою вірне, що "наші інтернаціоналізуються". Ще так недавно були вони "непримиримими націоналістами", тепер стають "інтернаціоналістами", а це за рік-два стануть анонімами й розпорощатися.

Еволюціонуються скорше, ніж всіють вибратися на Україну. А поспішити не можна, бо "поспішиши — людей намішиши". І це не лише поговірка, а така правда. Українські петлюрівці знають це з досвіду, а до того чувають вони, яка могутня хвиля протесту серед українських вчених та інтелігенції вразилася по Україні у відповідь на виступ Д. Лівичького в польському союмі. До того ще цими днями наспіла телеграма, що кілька добасівських героїв саботажу відправлено в Москву на тамтій свід. А на тамтому світі кажуть, ні незалежних держав, ні коаліційних урядів не визнається й фунти стерлінги там не курсують. Тож треба поспішати — бо життя таке коротке, а дорога на Україну така далека...

ЩЕ Є НА РОСПЛІДОК.

Здавалося, що Жовтнева революція цілковито знищила українських поміщиків. Бо були-ж вони тільки на Україні й то переважно на лівобережній. На правобережній і в Галичині поміщики були лише польські. Тож по революції ми поставили хрест над українськими поміщиками, коли не рахувати тих анонімів, що розпорощилися по капіталістичних смітниках західної Європи. І самі-ж такі націоналістичні газети переконували нас, що української буржуазії немає, а поміщиків тим більше. Був один граф Тишкевич та ще Терещенко, а тепер з них лишилися тільки дуже невірні аноніми.

Однак справа зовсім не так погано мається. Старокраєві українські газети приносять "радісну вістку", що українські поміщики ще не перемеліся. Ось статистика:

На Західній Україні переважають польські поміщики, але є там досить і своїх "рідних" визискувачів. Найбільше поміщиків-Українців є на Волині, їх нараховується тут 140, а землі мають вони разом 11,454 гектарів. Пересічно на 1 господарство українського поміщика припадає тут 796 гектарів. На Поліссі українських поміщиків нараховується 39, але вони мають 73,712 гектарів землі, тобто на кожного припадає пересічно аж 1,890 гектарів.

У львівському воєвідстві є 15 українських великих земельників, що мають разом 1,942 гектари землі. Пересічно на одного припадає 330 гектарів. У Станіславському воєвідстві українських поміщиків 25. Мають вони 4,000 гектарів. Пересічно припадає на одного 104 гектари. У тернопільському воєвідстві є 18 українських поміщиків і мають вони разом 4,429 гектарів землі. Пересічно припадає на кожного 245 гектарів.

Крім приватної поміщицької земельної власності є ще й велика церковна власність. За відомостями перепису 1921 р. великих маєтків унійської церкви нараховується 250. Мають вони разом 62,942 гектари. Пересічно припадає по 248 гектарів на маєток. Православних церковних маєтків нараховується 199 і мають вони разом 24,407 гектарів. Пересічно припадає на кожний маєток по 122 гектари.

Частина українських поміщиків байдужа до українства, а частина навіть ворожа. Є серед них польонофіли й русофіли, але є чимало й таких, що становлять собою головну опору української реакції. У Львові й на Волині плянують організувати ці землевласницькі "вершки" аграрну партію. Сподіються, що до партії пристануть ще куркулі та наказом згори буде придано поповство. Таким чином може утворитися гетьмансько-клерикальна партія, що послідовніше ніж УНДО, провадитиме гетьмансько-шляхетську політику.

Це дрібно-поміщицьке українське панство служиме кому хочете, тільки не працюючим. Це є та українська буржуазія, що через її політику стільки лиха зазнали українські робітники й селяни в минулому і яка служить польській шляхті зараз.

ФАШИСТ В РАЮ.

Позицаємо цей наголовок з московської "Правди", яка пише, що Муссоліні, створивши в Італії фашистський рай, не може ним натішитися й нахвалитися. Бо, каже він, тепер в Італії нема вже капіталістів. Розпорощилися. Фашистським змістом їх злизоно. "Завдяки системі акціонерних (шервських) товариств і системі шерв, капітал поширився аж до цілковитого розпорощення — каже Муссоліні. — Таким робом капітал стає анонімним, а з ним анонімним стає й капіталіст".

А коли так, коли в Італії нема вже ні капіталізму, ні капіталістів, а є лише якийсь розпорощений анонім, каже Муссоліні, то з цього випливають "моральні обов'язки" робітників тісно співробітничати з тим анонімом і "це співробітництво повинно бути відкритим, льоальним і безперечним". "В часі кризи — править далі Муссоліні — в інтересах робітників є згодитися на зменшення заробітної платні. В Італії неможлива є фюрдистська політика високої заробітної платні".

Певна річ, що так. В Італії, коли вірити Муссоліні — нема вже власників, нема капіталістів, є лише анонім, тож неможливо там система осібників. В Італії капіталісти так розпорощилися, що їх вже не розпізнаєш від загалу. Іх вже взагалі не знайдеш, бо анонім — це порожнє місце. Але з ким-же тоді робітникам співробітничати? Як можна співробітничати з анонімом (з цимким)?

Маленьке пояснення: таку свою знамениту промову вголосив Беніто на відкриттю всеукраїнського конгресу промисловців в Римі. І тут знову-ж таки вірніше записати: коли в Італії нема вже капіталістів, лише анонім, то чому на конгрес промисловців все-ж таки прибули капіталісти, а не аноніми? І свою промову Муссоліні вголосив не перед розпорощеними, але перед міцно організованими промисловцями. З такими то анонімами закликає (приказує) Муссоліні робітників співробітничати, бо, мовляв, промисловці є робітникам брати (як Каїн Авелеві).

На ділі-ж це називається пускати робітникам дим в очі, дурити робітників анонімами, які тисячами пакують крашних борців робітничої класи в тюрми на десятки літ, вбивають в тюрмах, засилають на відвіти від світа острови. Італійські робітники краще розуміють що то за аноніми правлять тепер економікою й політикою країни й загостренням класової боротьби відповідають вони на брехливі заяви фашистського бар'янта.

ВЕЛИКА НУЖДА СЕЛЯНСТВА В ІНДІЇ.

Індія — це величезна країна в Азії, в якій живе 300 мільйонів населення. Більше як 230 мільйонів цього населення творить селянство, що мешкає в 685,000 селах. В Індії панує величезний земельний голод.

Більше як дві треті частини всієї землі загарбали багаті землевласники, поміщики і кулаки.

Коли 100 мільйонів селян — це сільська біднота, що живе на нужденних клатках ґрунту. Решта селянства, около 90 мільйонів, це сільські злидарі, які є правдивими пролетарями, бо не мають ні клатки землі.

При таких страшних земельних голоді 180-мільйонного селянського люду, визиск селянства багатими поміщиками магарджами є величезний.

В декотрих околицях панує це панщина. Поміщики мають безгладі права над кріпаками-селянами, можуть їх позичати, винаймати, дарувати або навіть продавати.

Податкові тягари є такі великі, що в руках селянства лишається ледви четверта часть овочів його праці. По селах вештаються звичайно на перелівку зграї всяких спекулянтів і ливхарів, які за уделе-но пожитку забирають по зборах 5 разів стільки, кілька позичили.

Голод в цій країні є звичайним явищем. Від 1854 р. до 1901 р. умерло з голоду майже 30 мільйонів селян. Нужда і злидні поруч розкішного життя магарджів (поміщиків) є дуже часто причиною повстанців вибухів проти визискувачів. Селянство має тут слабі організації, і повстання вибухають з розпуки, з відчайної нужди — є стихійні.

РОЗГАРДІЯШ СЕРЕД ЛІДЕРІВ УНДО.

Львівський "Громадський Голос" пише про великий розгардіяш, що запанував серед ундівських ватажків. "У Львові, пише газета, заварилася каша не аби-яка. Повний розгардіяш серед провідних людей УНДО, а особливо серед тих, що тримають у своїх руках центральні економічні та культурні установи. Довго при-тажлив недомогання роботи і нездорові випари традиційної сімейної господарки затрудили вже так львівську атмосферу, що жити тяжко, слухаючи день за днем нові виткриття. Безліч особистих інтриг переплелися з безліччю амбіцій окремих інституцій, як

гетьмансько-угодовську ерунду, львівські святюорці усіма силами пруть до створення самостійної клерикальної партії. Фашистське крило застигло у вичкуванні, поки вільний "добір" дасть йому генія — Муссоліні; інша течія хоче ще якоїсь нової "націоналістичної", чи "національно-радикально-державницької, партії; ну, а керманічі Сільського Господаря рішили, що при загальному безголов'ї найкраще буде, коли з УНДО створиться аграрницько-куркульська партія.

В галузі економіки: Народня Торговля проти Центросоюзу і Повітових Союзів, Центросоюз з Повітовими Союзимами проти Народньої Торговлі і Маслосоюзу; Маслосоюз із Сільським Господарем проти Повітових Союзів; Центр-Банк проти кооперативів. Народня Торговля, Ревізіоний Союз, Центр-Банк в союзі з усіма кооперативними й некооперативними центрами (Дністер, Земельний Банк) проти домагань своїх службовців; Дністер

ДО ПЯТИХ РОКОВИН КОНСТИТУЦІЇ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

(Статті т. Калініна, голови Всесоюзного ЦВК з приводу п'ятих роковин ухвалення радянської союзної конституції.)

Нова форма держави й новий зміст.

Минуло 5 літ як затверджено конституцію Радянського Союзу. Хоч ця дата не цілком збігається з моментом зародження Союзу РСР, все-ж тільки в день затвердження конституції народи, що населяють територію колишньої царської імперії, остаточно оформили відповідними правовими нормами свій трудовий Союз, своє нове державне буття.

Глибоким соціальним значінням наповнено зміст радянської державності, вона являє собою вирішальну передумову повного визволення від невольничества людини, в ній уперше пролетаріат за допомогою селянства керує державою, як диктатор і тим самим усім державні діяннями промішує глибоким ідейним змістом, що залідило практичну діяльність народів Союзу.

Новий державний лад, створений пролетаріатом, за допомогою трудящих усіх національностей Радянського Союзу, зажадав і нових його форм. З точністю здійснюєся пророкування Маркса, що пролетаріат не може опанувати цілком політичної влади, не розбивши перед цим дощенту усієї машини капіталістичної держави і не утворивши на її уламках та руїнах своєї власної держави. І от здобута і записана радянська конституція — є законодавче ствердження нового типу держави. Ухвалення і затвердження конституції — є, певна річ, найважливіший державний акт, який фіксує результати перемоги класів, що стала біля влади і розкриває її уміння утворити найкращі форми, щоб досягти поставленої класою — переможчої мети. Конечні цілі переможнього пролетаріату Радянського Союзу це: а) знищення класів, утворення не класового суспільства, б) затвердження реальної свободи і рівності.

Історія багатовікової боротьби класів красномовно довела, що для здійснення цієї мети нема іншого шляху, крім пролетарської диктатури.

Знаряддя пролетаріату в класовій боротьбі.

"Диктатура пролетаріату є перетворення його на пануючу класу" (Ленін). "Радянська держава лише знаряддя пролетаріату в його класовій боротьбі. Особливий дубець, нічого більше" (Ленін). Це знаряддя, цей дубець скерований проти експлуатарських класів, щоб зламати їхній опір, який особливо загострюється після повалення їхнього панування і щоб диктатор-пролетаріат мав змогу "захопити і спрямувати" разом із собою трудове селянство і міську бідноту шляхом до соціалістичного суспільства. "Диктатура пролетаріату є навчання однією класою — пролетаріатом усіх трудящих, тобто керівництво" (Ленін).

Нам важко самим безпосередньо оцінювати наскільки утворені форми радянської державності, тобто пролетарської диктатури наближуються до ідеалу цієї державності, як уявляли його собі Маркс та Ленін. Мабуть, ці форми потрібуватимуть ще величезної роботи, щоб зробити їх відповідними до потреб пролетарської боротьби за соціалізм. Але як би там не було, в основному, начорно, так би мовити, пролетаріат вже утворив властиві тільки йому одну форму державного будівництва і має успіхи в багатьох галузях, щоб глибше і далі розвивати справу соціалізму. Відмінна риса конституції Радянського Союзу від усіх колишніх і теперішніх конституцій буржуазних держав — це оборона трудящих мас від експлуатарів. В протилежність цьому по буржуазних конституціях, червоною ниткою проходить оборона капіталізму від пролетаріату, панування формальної рівності з наявністю буржуазних утисків, ярма капіталу, найманого рабства.

Взяти, наприклад, найрадикальнішу буржуазну конституцію, ухвалену в результаті великої французької революції року 1793; вона проголосила формальну рівність усіх громадян перед законом, але в ній не було жадних гарантій для існування справжньої рівності і справжніх свобод для пригноблених народних низів.

Але, зрозуміло, наша здобута і записана конституція не може зупинитися на формах, що вже встановилися. Перед революційною класою — реформатором невинно повстають чим-далі нові завдання. Взяти хоча-б факт утворення і оформлення Союзу Радянських Соціалістичних Республік. До його складу входять 6 Союзних Радянських Республік, що здебільшого раніш не мали своєї державності. Виходить, тільки за диктатури пролетаріату народи, що населяють ці Республіки, уперше здобули власне ім'я. Тим самим здійснено було принцип самовизначення народів. Тим самим задоволено пекучу потребу багатомільйонного населення Радянського Союзу. Але пролетаріат, як клас — реформатор, не виконав-би свого революційного завдання, коли-б заспокоївся на цих досягненнях.

Насправді, вже одне тільки утворення Союзу Радянських

ставити на чергу силу нових питань, що розв'язання їх повинно прискорити збудування соціалістичного суспільства. Союз походить від дієслово "соединять", виходить, народи, що населяють Радянські Республіки, сполучилися для спільної мети. Адже союз буржуазних держав між собою не має нічого спільного з нашим Союзом. Так, наприклад, союз Німеччини і Австрії підчас минулої імперіалістичної війни хоч і витримав, почасти, іспит на вірність, але характер і природа цього союзу не мали нічого спільного і нічого схожого на наш Радянський Союз. Наш Союз — це єдина держава радянських народів і тим то він і пишеться з великої літери. Із дієслова "соединять" народилося власне ім'я — "Союз".

Основне гасло пролетаріату — це заклик: "Пролетарі усіх країн, єднайтеся!". Це гасло підкреслює насамперед інтернаціональність пролетаріату і завдань, що стоять перед ним. Пролетаріат повинен бути інтернаціональним не тільки тоді, коли в нього нема власної батьківщини, коли він бранець і раб буржуазної батьківщини, але й тоді, при чому? навіть більше, чим перетим — коли він утворює власну батьківщину. Так, тепер у пролетаріату є своя батьківщина і називається вона "Союз Радянських Соціалістичних Республік".

Відповідно до цього, зміцнюючи і розвиваючи національну державність народів Радянського Союзу, ми, разом з тим повинні не покладаючи рук працювати над вихованням їх, як громадян Радянського Союзу, загально-соціалістичної батьківщини. Багатою буде незрозумілим — як це можна піднести людям до усвідомлення союзної громадянськості. Та хіба скажуть нам члени ЦСРП не загадковизнана держава, хіба громадянин якої хоч республіки не вважає себе за громадянина Радянського Союзу? Ми в цьому не маємо сумнівів.

Батьківщина всіх працюючих. Правильно, що кожний вважає себе не тільки за громадянина своєї національної республіки, а й за громадянина Радянського Союзу. Проте, цього ще не досить. Радянський Союз вимагає від усіх громадян далеко більше інтимності, ніж якбудь буржуазна держава. Ось чому треба подбати про змінення серед усіх наших народів свідомості союзної громадянськості. Адже Росія, Україна, Узбекистан тоталізму від пролетаріату, панування формальної рівності з наявністю буржуазних утисків, ярма капіталу, найманого рабства.

Народи, що боролися за відвоювання цих імен, зв'язують з ними своєю минулою боротьбу з царом, Відновлення України, Узбекистану, Грузії, Вірменії, Азербайджану, Туркменістану та інших зв'язувалося з перемогами над царом, зв'язувалося з визволенням з під колониального гніту велико-російського імперіалізму; ось чому воно таке дороге для цих народів.

Але утворення Радянського Союзу відкрило собою новий історичний період, що вів нас на боротьбу за ширші і важчі завдання, ніж ствердження національної самостійності. Ми працюємо над тим, щоб перетворити Радянський Союз на комуністичну сім'ю рівноправних народів, щоб тим самим раз і назавжди знищити змогу реставрації такого ладу, що з нього сильніші народи панують над слабшими.

До здійснення цієї мети веде тільки один шлях — розвиток і зміцнення Радянського Союзу. День затвердження конституції — це формальний початок існування Радянського Союзу. В цей день кожен громадянин, тобто кожен робітник і селянин повинен згадати про свої обов'язки до союзної батьківщини. Ця батьківщина повинна бути близька й дорога кожному трудівникові. Належати до Радянського Союзу, бути його громадянином — є найбільша честь і шлях, бо з ним зв'язане майбутнє людства.

М. І. Калінін.

Товариші! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти".